

Høringsuttalelse til planprogram – Forvaltningsplan for Vannregion Glomma 2016 - 2021

Vannregionmyndigheten har sendt på høring forslag til planprogram for forvaltningsplan for Vannregion Glomma 2016-2021. Planprogrammet beskriver arbeidet og prosessen fram mot godkjent forvaltningsplan i 2015. Planprogrammet skal sikre tidlig medvirkning, god planprosess og synliggjøre framdriften i arbeidet. Dessuten skal det synliggjøre ansvarsfordelingen i arbeidet.

Vannregionmyndigheten ber om innspill med fokus på:

1. Er det tydelig hvordan arbeidet med vannforvaltningen skal gjennomføres?
2. Dekker planprogrammet de temaer som bør behandles i forvaltningsplanen?
3. Er det tydelig hvordan man kan delta i arbeidet og hvordan man kan finne informasjon?
4. Er det andre metoder for involvering/medvirkning som bør benyttes?
5. Er høringspartenes interesser og behov tilstrekkelig representert og ivaretatt i arbeidet?

Styret i Vassdragsforbundet for Mjøsa med tilløpselver avgir denne uttalelsen på vegne av vannområdeutvalget i Vannområde Mjøsa. Innledningsvis vil vi berømme planmyndigheten for et godt og oversiktlig dokument. Våre kommentarer er ment som innspill for å gjøre et allerede godt plandokument enda bedre når det gjelder organisering, arbeid og oppgaver.

Organisering av arbeidet

Vannforskriften gir ikke på alle områder helt konkrete føringer for hvordan arbeidet skal organiseres. Samtidig er veiledningsmateriellet fra departementene og direktoratene mangelfullt. Generelt ser Vassdragsforbundet et behov for at vannregionmyndigheten er tydeligere når det gjelder hvem som skal gjøre hva både i regionen og i de enkelte vannområdene. Med en tydeligere føring fra vannregionmyndigheten vil det være enklere å holde framdriften og samtidig sikre en helhetlig og koordinert innsats i hele vannregionen.

Administrativ arbeidsgruppe

Det trengs en nærmere spesifisering av gruppens oppgaver og sammensetning. Fylkesmennes landbruksavdelinger, som er en viktig sektormyndighet, må få 1-2 plasser i denne arbeidsgruppen. Hedmark og Oppland bør kunne samarbeide om en representant, mens Østfold og Akershus kan samarbeide om en. Det bør være landbruksdirektørene som bekler disse plassene.

To av de viktigste oppgavene for arbeidsgruppen må være å avveie samfunnsinteresser, og å prioritere tiltak og områder (se figur fra den statlige veileder for planarbeidet). Dette ble ikke gjennomført godt nok i første planperiode på grunn av tidspress. Nå må disse oppgavene prioriteres, og arbeidsgruppen peker seg ut som en naturlig arena.

Postadresse:

Vassdragsforbundet
for Mjøsa med tilløpselver
Postboks 987
2626 LILLEHAMMER

Besøksadresse

Statens hus
Storgata 170
Lillehammer

Telefon:

61 26 61 37

Bank:

1604 09 94231

Elektronisk post:

ohs@fmop.no

Org.nr.:

NO 985 849 102 MVA

Organisering og ansvar på lokalt nivå i vannområdene

Kapitlet bør kalles organisering og ansvar i vannområdene. Begrepet lokalt nivå får fokus vekk fra vannområdebegrepet og over til et noe snevrere kommunebegrep. Det samme gjelder kapittel 3.1 der man med fordel kan bruke ordet vannregion i stedet for regionnivå.

Vannområdene er den viktigste arenaen for godt arbeid med å bedre vannmiljøet. I kapittel 3 eller 4 kunne man derfor knyttet organisering og arbeidet med de forskjellige oppgavene tettere sammen. Alle oppgavene i vanddirektivet skal i utgangspunktet gjennomføres vannområdevis. Også store deler av forvaltningsplanen bygger på kunnskap og fakta på vannområdenivå og innspill til tiltaksprogram fra vannområdene. Det er behov for å synliggjøre alle myndigheters oppgaver og ansvar på vannområdenivå.

Vannområdeutvalgene med eventuelle fag-/temagrupper er en samordningsarena for vannforvaltningen. Vannområdenes viktigste oppgave er å få innspill og deltakelse fra alle parter, drøfte utfordringer og få til enighet om tiltak for å nå miljømålene på tvers av sektorer, nivåer og administrative grenser. Samtidig skal de også koordinere/sørge for tiltaksrapportering fra sektorene og være pådrivere for tiltaksgjennomføring.

Planprogrammets uklarheter rundt oppgaver og ansvar tydeliggjøres med å bruke miljøovervåking/miljøinformasjon som eksempel. Her bør det gjøres tydeligere at alt arbeid med karakterisering, klassifisering og overvåking foregår vannområdevis, men at det er fylkesmennenes miljøvern-avdelinger som har ansvaret for oppgaven i hvert enkelt vannområde. Arbeidet kan ledes av en fagperson hos FMVA i samarbeid med prosjektleder, kommunene og andre, eksempelvis i en temagruppe under vannområdeutvalget.

Finansiering av planarbeidet

Vassdragsforbundet mener at det må settes av mer ressurser til arbeidet med forvaltningsplanen. Dette gjelder alle fylkeskommunene, men særlig de fylkeskommuner som også er vannregionmyndighet. Vannregion Glomma er Norges største vannregion, både hva areal, befolkning og antall kommuner angår.

Fylkeskommunen som er vannregionmyndighet, må skille tydelig på sine oppgaver som vannregionmyndighet og som fylkeskommune.

Det må også synliggjøres overfor statlige myndigheter at en statlig medfinansiering av prosjektlederstillingene i vannområde med store miljøutfordringer må på plass.

Beslutnings- og kunnskapsgrunnlaget

I tabellen på s. 22 er det en oversikt over aktiviteter hvor det skal komme innspill fra vannområdenivå. Her er det behov for å se på tidsfrister på nytt. En egen kolonne som viser hvem som har ansvaret for oppgaven innenfor vannområdet, hadde også vært nyttig.

Vassdragsforbundet er kjent med at fristen for å lage regionale overvåkingsprogram nå er rettet fra 2011 til 2012. Samtidig har MD og OED nylig forlenget fristen for å avslutte karakteriseringen av vannforekomstene og fristen for å sende utkast til vesentlige vannforvaltningsspørsmål på høring. Begge fristene er forlenget med et halvt år, til innen 1. juli 2012. Dette vil gi vannregionene bedre tid til å styrke beslutningsgrunnlaget.

Punktet "Bidra med oversikt over beskyttede områder" er ført opp med frist for foreløpig oversikt 01.07.2011. Vi oppfatter dette som en del av karakteriseringsarbeidet og at fristen dermed bør

endres til 01.07.2012. Sentral frist er utgangen av neste år, og vi er kjent med at DN jobber med veiledning knyttet til dette punktet, som i tillegg til vernede områder også favner drikkevannsføremster, viktige oppvekstområder for fisk m.m.

Etter ønske fra Prosjektlederforum har vannregionmyndigheten nå endret fristene for innspill til kommende handlingsprogram (2012) og årsrapportering (2011).

Det foreslås at vannområdene skal levere sin lokale tiltaksanalyse ved utløpet av november 2013. § 28 i forskriften sier at vannregionmyndigheten skal sørge for at utkast til forvaltningsplan skal sendes på offentlig høring innen 1. juli 2014. Dette gir vannregionmyndigheten 7 måneder på å sette sammen den regionale forvaltningsplanen. Vi har forståelse for at dette blir en stor oppgave, samtidig må vi regne med at flere av vannområdene i regionen ikke vil være ordentlig i gang med prosjektleder eller tilsvarende før mot slutten av 2011. Dette gir dem i underkant av to år til å gjøre jobben lokalt, mens regionale og sentrale myndigheter samlet sett får halvannet år på seg (frist for godkjenning av forvaltningsplanene er utgangen av 2015). Vi foreslår at planprogrammet endres slik at vannområdene får lenger tid til å fullføre de lokale tiltaksanalysene.

Fylkeskommunene må synliggjøre at det er store kostnader forbundet med beslutnings- og kunnskapsgrunnlaget, enten det er overvåking, tiltaksanalyser eller kostnadsanalyser. Her må det til en kraftig økning av de statlige bevilgningene.

I Kap 4.1.2 savner vi utredning av tiltak i egen sektor for å nå vannforskriftens miljømål som punkt under Statens Vegvesen, Fiskeridirektoratet, Kystverket og Jernbaneverket. Dette er ført opp som et ansvar hos NVE, Mattilsynet og Fylkesmannen.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Det skal være utført en økonomisk analyse innen 31.12.2011. Metodikk og veiledning for dette arbeidet er imidlertid ikke klart, og det er derfor vanskelig å vurdere om dette er realistisk å få gjort innen tidsfristen. Men med de siste endringene regner vi med at også denne fristen nå er utsatt til 01.07.2012.

Mangel på kompetanse og ressurser i mange kommuner kan bli en stor utfordring ved gjennomføring av vannforskriften. Kommunene må få tildelt friske midler via nye kostnadsnøkler der arbeid med bedre vannmiljø blir vektlagt.

Andre kommentarer

- Beskrivelse av planområdet (s. 7) - "Mjøsarmen" med Gudbrandsdalslågen, Mjøsa og Vorma er så stor at den bør nevnes spesifikt i beskrivelsen.
- Vannområdene i vannregionen (s. 9) - Vannområde Mjøsa har også arealer i Sør-Trøndelag (Oppdal).
- Prosjektlederforumet (s. 17) – Dette utgjøres kun av prosjektlederne i vannområdene. Vannregionmyndighet, andre fylkeskommuner og fylkesmenn kan inviteres ved behov.
- Finansiering av planarbeidet (s. 20) – Sammen med fylkeskommuner, kommuner og fylkesmenn bør også andre brukerinteresser nevnes. Slik er det bl.a. i Vannområde Mjøsa.
- Arbeidsprogram og fremdriftsplan (s. 21) – DN bruker begrepet "Vesentlige vannforvaltningsspørsmål".
- Opplegg for medvirkning og informasjon (s. 28) – Her bør det refereres til Veileder 03:2010 "Medvirkning og samråd".

Vassdragsforbundet for Mjøsa med tilløpselver, Lillehammer 14. juni 2011

Kjetil Bjørklund /sign./
styreleder

Odd Henning Stuen
daglig leder

Kopi: Fylkeskommunene i Oppland, Hedmark og Akershus
Fylkesmennene i Oppland, Hedmark og Oslo og Akershus